

Linner Bertalan (1887 – 1969) – sebészorvos, szőlőnemesítő

1887. december 5-én született Beregszászon, általános iskolába, gimnáziumba is ott járt

Tehetős családból származott, apja a helyi hitelintézet vezérigazgatója volt. Pályaválasztásában nem apja nyomdokait követte, hanem nagyapját, aki megyei seborvos volt.

Budapesten végezte el az orvosi egyetemet, és 1911-ben avatták orvossá.

Az első világháborúban szolgált az olasz és az orosz fronton, harctéri sebészként több kitüntetést is kapott. A háború után európai neves klinikák versengtek érte, de ő 1919 júniusában visszatért Beregszászra és haláláig ott élt és dolgozott. A helyi kórház igazgatója volt. 60 éves sebészi tevékenysége során több mint 46 ezer műtétet végzett, azokról pontos nyilvántartást vezetett. Az elsők között volt Európában, aki szívműtétet mert végezni. Szegény sorsú betegeitől soha nem fogadott el tiszteletdíjat, keresetének nagy részét a római katolikus templomra költötte. Minden napját a templomban kezdte, a műtétek előtt mindig imádkozott. 1969. október 27-én, egy ilyen reggelen a templom sekrestyéjében, mise közben érte a váratlan halál. Felesége, Kosztyó Gizella korábban meghalt, egy saját és egy nevelt fia volt, családi élete nem volt szerencsés.

Orvosi szaklapokban tette közzé tanulmányait. Kitűnő tanár volt.

Jól zongorázott, néha asztaliteniszezett, de ezeket a kedvteléseit amolyan kézgyakorlatnak tekintette, úgy vélte, ezek finomítják az ujjak mozgását, gyorsítják a kéz reflexét. Hobbija a kertészkedés, a fényképezés és a biciklizés volt. Kijárt a környező falvakba előadást tartani.

Szabadidejében szőlőműveléssel, szőlőnemesítéssel foglalkozott. Álma volt Kárpátalja szőlő- és borgazdaságának felvirágoztatása. Kapcsolatban állt a pécsi, valamint az odesszai kutatóintézettel, illetve magyar és orosz nyelvű szaklapokkal levelezett. Szőlőjében több mint 100 fajta nemes szőlőt termesztett. Ilyenek például a Beregszász szépe, a Gizella emléke, a Beregszászi menyecske, Beregszászi furmint, Kárpáti rizling, Vörös hárslevelű, Rózsás leányka stb. Pécsre küldte hitelesítésre szőlőfajtáit, ahol azok a mai napig megtalálhatók, ahogy Odesszában is őrizték azokat. Hibridjei előállításának módját részletesen ismertette. Jellemzően a honos, jól termő fajtákat keresztezte. A Rajnai rizling és a Traminer keresztezéséből származó hibridet magáról nevezte el Linner rizlingnek. Mindössze huszonöttről maradt leírás. Borai messze földön híresek voltak, adományozott az egyháznak belőle.

A szovjet hatalom idején elvették birtokát, de kísérleteit tovább folytatta a saját kertjében, síkvidéken, ami nem hozott kimagasló eredményeket. Kísérleti ültetvénye a helyi szovhozhoz került, ahol azt megőrizték és gondozták, de kiegészítették odesszai fajtákkal, hogy ne szúrjon szemet a magánkísérlet. Sajnos ültetvénye az 1970-es években

tűz áldozata lett, és nagyon sok általa nemesített fajta odaveszett, végül a terület teljesen elgazosodott, a gazdaság elpusztult. A mostani fiatal szőlész-borász generáció célja, hogy ezeket a szőlőfajtákat visszahonosítsa Kárpátalján. Dr. Sz. Nagy László tanár segítségével Parászka György ennek a gondolatnak a motorja, a Pécsi Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet génbankjából tíz fajtát visszavitt szülőföldjére, Beregszászra, szaporításra.

Forrás: www.karpatinfo.net ; www.youtube.com

Irodalom róla:

Matuz János: Határon túli elhunyt híres magyar nemesítőink. In: *Jelenkori Társadalmi és Gazdasági Folyamatok*. 2016. 11. 1/2. 93–104. p.

Bunda Rita és Bunda Szabolcs: Linner doktor, egy nem mindennapi orvos története című dokumentumfilm 2017.

<https://archive.org/details/LinnerDoktorEgyNemMindennapiOrvosTrtneteDokufilm>

Konferencia Dr. Linner Bertalan születésének 130. évfordulójára. Megnyitó. Előadások. 2017. december 2. <https://www.youtube.com/watch?v=aKjnUpu-9Cg>

Jakab Eleonóra–Jakab Sándor: Dr. Linner Bertalan, a szőlész. In: *Agrofórum Extra*. 2018. Extra 76. sz. 120–122. p.¹